

สัญญาประชาคมเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง

บทนำ

สังคมไทยในอดีต เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง ประชาชนอยู่ร่วมกันแบบพี่น้อง ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ประพฤติปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ยึดถือหลักคำสอนของศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทำให้สังคมอยู่กันอย่างสงบสุข อย่างไรก็ตาม จากการพัฒนาในด้านต่างๆ การเข้ามาของวัฒนธรรม และค่านิยมจากต่างชาติ ส่งผลให้สภาพสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีบางส่วนก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยในมุมมองที่แตกต่างกัน การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ ระบบการศึกษา และระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการกระจายความเจริญที่ไม่สมดุล ซึ่งก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท การผูกขาดของกลุ่มทุน เป็นต้น จากสภาพของปัญหาดังกล่าว แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพ มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ รวมทั้งมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม และสิ่งดีงามอื่นๆ อีกมากมาย แต่ก็ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ประเทศไทยต้องหยุดชะงักและสูญเสียโอกาสในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้วที่คนไทยทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศอย่างจริงจัง เพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง เป็นธรรม เกิดความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประเทศไทยมีความสงบสุข สามารถก้าวเดินต่อไปอย่างมีศักดิ์ศรี มีความเจริญเติบโตทัดเทียมนานาอารยประเทศต่อไปในอนาคต

ค่านิยมของสังคมไทย

ด้วยสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองไทยที่มีต่อประเทศชาติ พวกเราทุกคนขอให้คำมั่นต่อกันว่า จะสามัคคีปรองดอง และร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจังในการนำพาประเทศก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคทั้งปวง ไปสู่จุดหมายปลายทางที่พวกเราทุกคนมุ่งหวัง โดยยึดถือกรอบความเห็นร่วมเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองดังต่อไปนี้

❖ คนไทยทุกคน พึงร่วมมือกันสร้างบรรยากาศของความสามัคคีปรองดอง เพื่อให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในเดียวภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนพึงมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้อง เหมาะสม ในกรอบของกฎหมาย มีส่วนร่วมกับการเมืองภาคประชาชน ยอมรับความแตกต่างทางความคิด และส่งเสริมสถาบันการเมืองให้มีความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งที่โปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม และยอมรับผลการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นฉันทามติของคนไทยทั้งประเทศ รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจรัฐและการแก้ไขปัญหาโดยใช้กลไกในระบบรัฐสภา

❖ คนไทยทุกคน พึงน้อมนำศาสตร์พระราชา มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพอย่างสุจริต พึ่งพาตนเองได้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีไมตรีจิตต่อกัน และร่วมสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพของท้องถิ่น ตลอดจนเศรษฐกิจฐานรากที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจเสรี สนับสนุนและส่งเสริมระบบสาธารณสุขภาคขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ และสร้างโอกาสในนครแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ

❖ คนไทยทุกคน พึงยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ในการดำเนินชีวิตมีความซื่อสัตย์ ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบไม่ให้มีการทุจริตในทุกระดับ เพื่อสร้างสังคมที่เข้มแข็ง ปรองดองก้าวไกลสู่สังคมไทย

❖ คนไทยทุกคน พึงร่วมมือกันสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ยอมรับและเชื่อมั่นกระบวนการจัดสรรทรัพยากรที่สุจริตและเป็นธรรม โดยคนไทยพึงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนเอง บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

❖ คนไทยทุกคน พึงให้การสนับสนุน ส่งเสริมการดูแลคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข ตลอดจนการศึกษาที่มีคุณภาพให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน สามารถดำรงตน อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

❖ คนไทยทุกคน พึงเคารพ เชื้อมั่น และปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้ง สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการยุติธรรม เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

❖ คนไทยทุกคน พึงใช้ความรอบคอบในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้ ข่าวสารจากสื่อต่างๆ และร่วมกันสอดส่องดูแลไม่ให้มีการบิดเบือน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นเท็จ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

❖ คนไทยทุกคน พึงตระหนักในการส่งเสริมให้สังคมมีมาตรฐานสากล ตามกฎกติการะหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

❖ คนไทยทุกคน พึงสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน และสอดคล้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน

❖ คนไทยทุกคน พึงเรียนรู้ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการขับเคลื่อน ประเทศตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ

บทสรุป

ความสามัคคีปรองดอง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความเชื่อมั่นว่า คนไทย จะอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุข สอดคล้องกับวิถีชีวิตและจารีตประเพณีอันงดงาม ที่สั่งสมมาอย่างยาวนานตามประวัติศาสตร์ของชาติไทย ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว จะเป็นรากฐานสำคัญ สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติในทุกด้าน เป็นแรงผลักดันที่จะนำพาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า สร้างโอกาสในการแข่งขันกับ นานาประเทศในเวทีโลก เอื้ออำนวยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคม ที่มีความเข้มแข็ง อบอุ่น และปลอดภัย ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่อนาคต ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติอย่าง “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

สัมพันธ์ พึ่งพิง ยึดมั่น

ผนวกประกอบสัญญาประชาคม เพื่อสร้างสามัคคีปรองดอง

หลักการปรองดอง

๑. ประชาชนทุกภาคส่วนต้องรวมพลัง และร่วมมือกันทำงานตามแนวทางประชารัฐ โดยไม่แบ่งกลุ่ม
แบ่งฝ่าย เพื่อมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

การสร้างความเข้าใจ และรวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
บนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคนคือประชาชนของชาติ เป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา
ในการเปลี่ยนแปลง หรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติ” โดยดำเนินการตามแนวทาง
ประชารัฐ ๒ ประการ คือ (๑) ประชาชนกับรัฐบาล โดยประชาชนหรือภาคเอกชนจะได้รับ
การอำนวยความสะดวก สนับสนุน และมีช่องทางให้เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย
เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น
ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล และ (๒) ประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ คือ การทำงานร่วมกันของประชาชน
และเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้างเครือข่ายประชารัฐในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญ
ที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันจะเป็นแนวทางการบริหาร
ราชการแผ่นดิน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และ
เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสิทธิ และสวัสดิการของรัฐ
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และสร้างบรรยากาศของ
ความสามัคคีปรองดอง

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๑

๒. การไม่ใช้อำนาจทางการบริหารเพียงเพื่อมุ่งสร้างคะแนนเสียงทางการเมือง

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีกลไกตรวจสอบ หรือควบคุมให้พรรคการเมือง มีความรับผิดชอบต่อการประกาศ โฆษณา นโยบายที่มีได้วิเคราะห้ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสีย อย่างรอบด้าน รวมทั้งกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนการทุจริตในระดับนโยบาย จะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างจริงจัง เช่น การตรวจสอบแนวนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐ

นักการเมืองทุกคนยึดถือจริยธรรม และจรรยาบรรณในอาชีพ ภาคการเมืองต้องปรับปรุง กระบวนการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองให้มีความเหมาะสม เพื่อป้องกันบุคคลที่ขาดจริยธรรม ในทางการเมืองเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง และจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรม เข้าสู่ระบบการเมือง เพื่อพัฒนาการเมืองไทยให้มีประสิทธิภาพ

คนไทยทุกคนต้องมีส่วนร่วมกับการเมืองภาคประชาชน ยอมรับความแตกต่างทางความคิด และส่งเสริมสถาบันการเมืองให้มีความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งที่โปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม และยอมรับผลการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยชอบธรรม ทั้งนี้ การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวมิได้สะท้อนถึง ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่ต้องมีระบบตรวจสอบ ถ่วงดุลอำนาจที่ีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ และการบริหารประเทศต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการใช้กลไกรัฐสภาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๑

๓. น้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต

ใช้หลักวิชาการในการแก้ไขปัญหา โดยสนับสนุน ส่งเสริมการน้อมนำศาสตร์ของพระราชา มาปรับใช้ กล่าวคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ควบคู่ไปกับการจัดการความรู้ และความมีคุณธรรม รวมทั้งการกำหนดสัดส่วนการบริหารจัดการ พื้นที่เกษตรกรรมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญ กับเศรษฐกิจฐานรากที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจเสรี ส่งเสริมระบบสาธารณสุขไปเอกชนพื้นฐาน ให้ทั่วถึง รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ ส่งเสริม การนำนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มาใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับรายได้และสร้างโอกาส ในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ โดยกระจายความเจริญจากเมืองสู่ชนบท และการกระจายอำนาจ บางส่วนให้ท้องถิ่นได้บริหารจัดการด้วยระบบเศรษฐกิจชุมชน โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุน เช่น การพัฒนา ระบบคมนาคมขนส่ง การสร้างอาชีพ และการสร้างรายได้ให้ชุมชนการส่งเสริมและกระตุ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง เพื่อการพึ่งพาตนเองได้

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๒

๔. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมไทย ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร

แนวทางการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และยกระดับรายได้ของประชาชนโดยรวม ดังนี้

(๑) การแก้ไขปัญหาทางกายภาพโครงสร้าง ๑.๐ : คือการแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม เช่น การปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิตไปขาย สร้างรายได้และยังชีพ ที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของคนไทยมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งคนไทยส่วนหนึ่งยังคงดำรงชีพด้วยการพึ่งพาเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมนี้ แต่ด้วยระบบทุนนิยมทำให้คนไทยส่วนนี้มียาได้ต่ำกว่าภาคเศรษฐกิจในรูปแบบอื่นๆ จึงต้องจัดให้มีระบบการดูแลคนส่วนนี้ให้ยู่รอดในสังคมได้อย่างเหมาะสม

(๒) การเพิ่มศักยภาพที่มีอยู่ : คือการสร้างห่วงโซ่เชื่อมโยง และเพิ่มมูลค่า ๑.๐ โดยเปลี่ยนให้เป็นโครงสร้าง ๒.๐ ได้แก่ การพัฒนาการเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ด้วยการใช้เครื่องมือเข้ามาช่วย ในการแปรรูปสินค้าเกษตรกรรมหรือก่อตั้งสถานหัตถกรรม เช่น การผลิตเสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องดื่ม เครื่องเขียน เครื่องประดับ เป็นต้น ต้องพัฒนาให้ประชาชนเพิ่มศักยภาพการผลิตโดยต่อยอดจากผลผลิตในแบบดั้งเดิม เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ส่งผลให้ประชาชนมียาได้เพิ่มขึ้น

(๓) โครงสร้าง ๓.๐ (ปัจจุบัน) : เป็นยุคอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออก ซึ่งอุตสาหกรรม ๓.๐ ในปัจจุบันเกิดภาวะชะลอตัว ไม่สามารถจะพัฒนาต่อยอดได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงไปสู่โครงสร้างต่อไป

(๔) การพัฒนาต่อยอดจากโครงสร้าง ๒.๐ - ๓.๐ ให้เป็นโครงสร้าง ๔.๐ : เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเข้าสู่ยุค ๔.๐ (ยุคนวัตกรรม) เพื่อให้ประเทศไทยกลายเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง ในลักษณะ “ทำน้อย ได้มาก” โดยการเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมภาคเกษตรกรรมต้องเปลี่ยนจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรกรรมสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการ และใช้เทคโนโลยี หรือ Smart Farming สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดและมีความยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งประชาชนและภาครัฐจะต้องร่วมมือกันพัฒนาจากชุมชนเล็กไปสู่ชุมชนใหญ่ ขยายต่อไปถึงระดับจังหวัด ภาค และประเทศ

ทั้งนี้ ต้องมีการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า และการกระจายรายได้จากบน กลาง ล่าง ซึ่งจะต้องไม่เป็นการผูกขาด หรือการเอื้อประโยชน์กัน และเปลี่ยนมาเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อแผ่ แบ่งปันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๒

๕. ความร่วมมือในการจัดการทุจริต ฉ้อฉล และอำนาจนอกระบบอย่างเด็ดขาด

การนำหลักธรรมาภิบาล หรือระบบการบริหารจัดการที่ดี มาประยุกต์ใช้เพื่อให้การบริหารปกครองประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยมีกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม และสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารงานของรัฐ นอกจากนี้ ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาทุจริต และการเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง โดยส่งเสริมกลไกการตรวจสอบการทุจริตที่โปร่งใส เป็นอิสระ และเป็นกลางให้สามารถทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยปราศจากการแทรกแซง หรือตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และสนับสนุนการรวมตัวของภาคประชาสังคม หรือเครือข่ายภาคประชาชนที่มีการตั้งข้อร้องเรียนทางสังคมต่อนักการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ประพฤติมิชอบ โดยดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกลไกของมาตรการควบคุม และการลงโทษทางสังคมพนักงาน เจ้าหน้าที่ จะต้องมีความซื่อสัตย์ จริยธรรม และไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต ในการปฏิบัติงานแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม ยึดหลักธรรมาภิบาล และความเป็นกลางทางการเมือง

คนไทยทุกคนต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมในการดำเนินชีวิต มีความซื่อสัตย์ ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบไม่ให้มีการทุจริตในทุกระดับ โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้ถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริต และประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อด่าน หรือชี้เบาะแส และได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๓

๖. การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ

ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงาน แต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการ และการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานภาครัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม มีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบ ที่เป็นการก้าวก่าย หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือกระบวนการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้ ต้องจัดการซื้อขายตำแหน่ง เรียกรับผลประโยชน์ในทุกวงการ

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๓

๗. การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นต้องมาพร้อมกับการตระหนักรู้หน้าที่ และความรับผิดชอบ
ของทุกภาคส่วน

คนไทยทุกคนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารงานของภาครัฐและระบบราชการ การลดบทบาทในการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์ และการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและชุมชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างพลังประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลท้องถิ่นและชุมชน ของตนเอง รวมทั้งการให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุน ให้ระบอบประชาธิปไตยและการเมืองภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนจะต้องคำนึงถึง หน้าที่และความรับผิดชอบที่ตามมาจากการกระจายอำนาจควบคู่กันไป

ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และ บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้ หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้ง ยอมรับ และเชื่อมั่นในกระบวนการจัดสรรทรัพยากรที่สุจริตและเป็นธรรม ตลอดจนการใช้สิทธิและมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่น

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๔

๘. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เท่าเทียม และเป็นธรรม โดยการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างประหยัด
คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

การบริหารกิจการบ้านเมือง ต้องเป็นไปตาม พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (๓) มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทัน ต่อสถานการณ์ (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ประชาชนทุกคนต้องร่วมมือและ สนับสนุนรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกภาค และจังหวัด ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยการจัดสรร งบประมาณภาครัฐอย่างเหมาะสมและใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในด้านการศึกษา เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้มาตรฐานสากล ในด้านสาธารณสุข ประชาชนต้องได้รับการบริการอย่างทั่วถึง และมีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๕

๙. ประชาชนทุกคนต้องเคารพ เชื่อมั่น และปฏิบัติตามกฎหมาย โดยกลไกกระบวนการยุติธรรม ต้องทำงานได้อย่างอิสระ ไม่เลือกปฏิบัติ

กระบวนการยุติธรรมจะต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรม และได้รับการยอมรับด้วยการนำระบบ นิติรัฐนิติธรรมมาใช้ โดยดำเนินการอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกันในทุกกรณี รวมทั้ง มีการพิจารณาคดี ด้วยความเที่ยงตรง สุจริต เป็นธรรม มีการวางกฎเกณฑ์ และการลงโทษอย่างเด็ดขาด จริงจัง เป็นรูปธรรม ผู้ที่ได้รับผลกระทบจะต้องได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ประชาชน ต้องมีความเข้าใจกฎหมายด้วยการเรียนรู้ ทำความเข้าใจ เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ มีการให้ความรู้เรื่องกฎหมายแก่ประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อกระบวนการยุติธรรม ในการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งกฎหมายจะต้องได้รับการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม ทั้งนี้ ทุกฝ่ายจะต้องเคารพกฎหมายและ ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๖

๑๐. การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง พลเรือน ตำรวจ ทหาร ต้องเป็นกลาง และไม่สนับสนุนมวลชนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเด็ดขาด

ประชาชนสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ปราศจากอาวุธ ภายใต้กรอบ ของกฎหมายโดยได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยของการชุมนุมจากการก่อวินาศกรรม แทรกแซง หรือประทุษร้ายจากบุคคลที่สามที่เป็นปฏิปักษ์หรือต่อต้านการชุมนุม สำหรับประชาชนที่ไม่ได้ร่วม การชุมนุมจะได้รับความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดสรรการใช้พื้นที่สาธารณะ เช่น การจัดการจราจร เป็นต้น

การสร้างควมไว้วางใจกันในสังคม ทั้งประชาชน ข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และทุกภาคส่วน เพื่อลดความหวาดระแวงระหว่างกัน คู่แค้น เห็นอกเห็นใจกัน และอยู่ร่วมกัน ภายใต้กฎหมายเดียวกันที่ทุกคนต้องเคารพและบังคับใช้ไม่ให้เกิดความขัดแย้งสองฝ่าย ทั้งเจ้าหน้าที่ และประชาชนต้องหาทางออกร่วมกันให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องไม่ใช่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง พลเรือน ตำรวจ ทหาร เป็นเครื่องมือไปสนับสนุนมวลชนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเด็ดขาด

สัญญาประชาคมฯ ข้อ ๖

